

Бүлэг сэдэв	Ажлын хуудасны нэр	Ажлын хуудасны дугаар	Танин мэдэхүйн түвшин		
			Мэдэх, ойлгох	Задлан шинжлэх	Үнэлэх, бүтээх
Эгшиг, гийгүүлэгч үсэг	Үндсэн зурлага, эгшиг үсгийг таних	1-2			
	Үндэсний бичгийн эгшиг үсгийг тэмдэглэх	3-5			
	Эгшгийн эхэн, дунд, адагт ордог хэлбэрээр Н,М,Л гийгүүлэгчийг амилуулан зөв бичих	6-9			
	Эгшгийн эхэн, дунд, адагт ордог хэлбэрээр Р,Я гийгүүлэгчийг амилуулан зөв бичих	10-12			
	Эгшгийн эхэн, дунд, адагт ордог хэлбэрээр Г,Х гийгүүлэгчийг амилуулан зөв бичих	13-16			
	Эгшгийн эхэн, дунд, адагт ордог хэлбэрээр Б, НГ гийгүүлэгчийг амилуулан зөв бичих, унших	17-18			
	Эгшгийн эхэн, дунд, адагт ордог хэлбэрээр Д,Т гийгүүлэгчийг амилуулан зөв бичих	19-21			
	Эгшгийн эхэн, дунд, адагт ордог хэлбэрээр С,Ш гийгүүлэгчийг амилуулан зөв бичих	22-23			
	Эгшгийн эхэн, дунд, адагт ордог хэлбэрээр З,Ж,Ц,Ч гийгүүлэгчийг амилуулан зөв бичих	24-25			
Жинхэнэ нэрийн дагавар нөхцөлийг зөв бичих	Дэвсгэр, үл дэвсгэрлэх үсэг	26			
	Монгол тоог таних	27			
	Нэр үгийн олон тооны дагаврыг таних	28			
	Нэрлэх, гарах, хамтрах, чиглэхийн тийн ялгалын нөхцөлүүдийг таних, хэрэглэх	29-30			
	Харьяалах, заах, үйлдэх, өгөх оршихын тийн ялгалын нөхцөлүүдийг таних, хэрэглэх	31-33			
	Хамаатуулах нөхцөлөөр зөв хувилган бичих	34-35			
Бататгал					

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Товч танилцуулга

Хөндлөн харьцаа нь А,В талд бичигдэх үсгүүдийн хэмжээ тэдгээрийн уялдааг зохицуулна.

А талд шүд, гэдэс, дусал, шилбэт үсэг, орхиц, гэсэн бүлэг үгсийг бичнэ. Хүнээр төлөөлүүлбэл шүдийг хүзүү гэж ойлговол хүзүү гэдэс хоёр нь адил хэмжээтэй хүн үгүй тул шүдийг гэдэснээс жижиг бичнэ.

В талд титэм, эвэр, гэээг, агшилга, сүүл гэсэн бүлэг үсэг байна.

(Ү.Ариунболд “Монгол бичиг I”)

Даалгавар:

Дасгал 1: Үндэсний бичгийн үндсэн махбодыг зурагтай харьцуулан хараад, зураасаар холбоорой.

Дасгал 2:

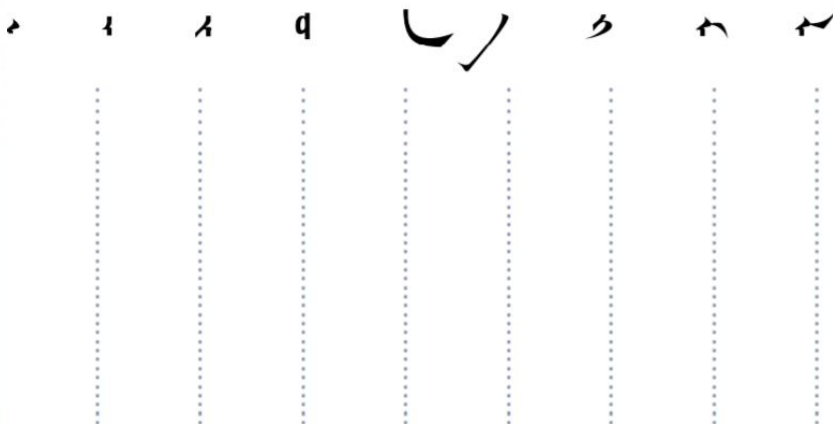
Алхам 1: Зурлагуудыг харьцуулан хараад, ялгаатай, онцлог шинжийг оюундаа зураглан төсөөлөөд, зурлага бүрийн хажуугийн хоосон зайд төстэй зүйлийг зураарай.

Үлгэрлэвэл: Нум, гэдэс хоёрын ялгаа нь нум арагшаа нумарсан зурлагатай бол гэдэс урагшаа нумарсан зурлагатай байна. Тиймээс тогтоохын тулд шинэ сар, хуучин сартай адилтган зурж тэмдэглэлээ.

Дууссан: .....он .....сар .....өдөр..... цаг

Алхам 2: Зурлагуудаа тогтоосон биз дээ хүүхдүүд ээ! Тэгвэл одоо зурлагуудаа нэг нэг мөр хичээнгүй, сайхан бичээрэй.

Дасгал 3:

Алхам 1: Дараах зурлагуудыг дэвтэртээ нуруугаар холбон бичнэ үү?

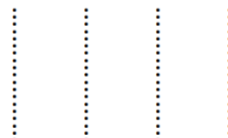
Үлгэрлэвэл: Титэм, гэдэс, шилбэ, сүүл

Титэм, шүд, нум

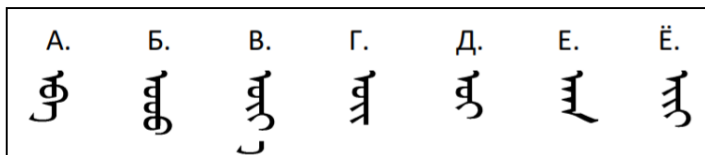
Титэм, шилбэ, шилбэ, нум

Гэдэс, нум, шүд, орхиц

Нум, шүд, сүүл

Алхам 2: Дүрс дэх зурлага бүрийн нэрийг

А. ....

Д. ....

Б. ....

Е. ....

В. ....

Ё. ....

Г. ....

Санамж

- Давхар дуслаар өгүүлбэрийн төгсгөлд ордог цэгийг,
- Дан дуслаар таслалыг тэмдэглэнэ.

Үндэсний бичгийн эгшиг үсгийг тэмдэглэх

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Агуулгын товч танилцуулга:

№	Бичих дараалал	Тайлбар
1	ᠢ	Титмийг налуу бичнэ.
2	ᠣ ᠡ ᠢ	Гэдэс, нумыг нар зөв эргүүлэн бичнэ.
3	ᠰ	Шилбэт үсгийн хэмжээг хоёр дахин сунгасантай адил бичнэ.
4	ᠮ	Титмийн хэмжээг гурав дахин сунгасантай адил бичнэ.

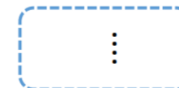
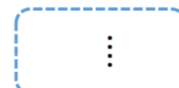
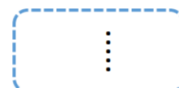
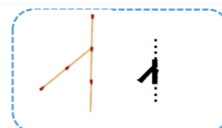
Даалгавар:

Дасгал 1:

Алхам 1: Хүүхдүүд ээ, дэргэдээ чүдэнзний мод бэлдээрэй. Аюулгүй байдлыг баримтлан багшийнхаа заавраар эгшиг үсэг бүтээхэд л ашиглаад хураагаарай.

Үлгэрлэвэл: Нуруу, шилбэ, нуруу махбод бүхий үсгийг бүтээхдээ 5 шүдэнзний мод ашиглан бүтээгээд, бичээрэй.

- Нуруу, шүд, нуруу махбод бүхий үсгийг 3 шүдэнзний мод ашиглан бүтээгээд тохирох хэсэгт эгшиг үсгийг бичээрэй.
- Нуруу, гэдэс, нуруу махбод бүхий үсгийг 5 чүдэнзний мод ашиглан бүтээгээд тохирох хэсэгт эгшиг үсгийг бичээрэй.
- Нуруу, гэдэс, нум махбод бүхий үсгийг 7 чүдэнзний мод ашиглан бүтээгээд тохирх хэсэгт эгшиг үсгийг бичээрэй.

Алхам 2: Бодомжийг гүйцээн бичээд, хөтөч охины үлээж байгаа хөөс дээрх үсэгтэй холбоорой.

- Титэмд шүд нэмээд ... үсэг болно.
  - Титэм дангаараа ... үсэг болно.
  - Титэмд шилбэ нэмээд ... үсэг болно.
  - Титэмд гэдэс нэмээд ..., ... үсэг болно.
- Титэмд гэдэс, шилбэ нэмээд ..., ... үсэг болно.

Дууссан: .....он .....сар .....өдөр

Дасгал 2:

Алхам 1: Эгшиг зохицох ёсны дагуу нэг бүлэгт хамаарахгүй нэг үсгийг олж хасаарай. (Дээр нь Х тэмдэглэгээ хийх)

Алхам 2: Үлдсэн эгшгүүд эр, эм аль болохыг ном дээрх хоосон зайд бичээрэй.

Үндэсний бичигт тэргүүн үеэс хойш о, ө ордоггүй.

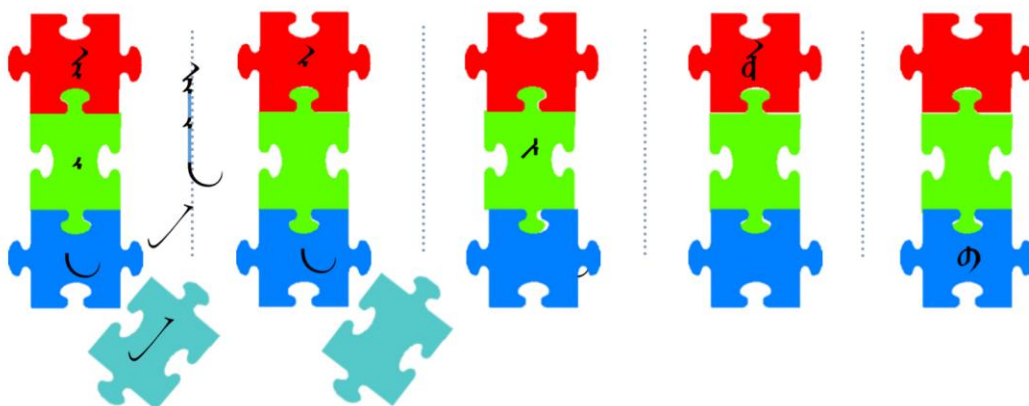
д → Эр үгэнд "у"

ө → Эм үгэнд "ү" хэмээн дуудна.

Дасгал 3: Үндэсний бичгийн үндсэн махбодыг зурагтай харьцуулан хараад, зураасаар холбоорой.

Алхам 1: Эгшгийн эхэн, дунд, адагт ордог хэлбэрийг гүйцээн дүрс дээрх хоосон зайд бичээрэй.

Алхам 2: Эгшиг бүрийг нуруугаар холбон хажуугийн зайд бичээрэй.

Санамж

Үндэсний бичигт о/у эгшгийг $\text{д}, \text{а}, \text{г}, \text{н}, \text{с}$ ө/ү эгшгийг $\text{д}, \text{а}, \text{г}, \text{н}, \text{с}$ гэж ижил хэлбэрээр тэмдэглэдэг.

Санамж:

Үгийн адагт тохиолдох А, Э эгшгийн сүүл хэлбэрийг хамт, орхиц хэлбэрийг ихэвчлэн салангид бичнэ. Саланги бичих галигийг зураасаар “-” гэж тэмдэглэнэ.

Жишээ нь:

Энэ - $\text{д}-\text{н}$

Ана - $\text{д}-\text{н}$

Ама - $\text{д}-\text{н}$

Ур-э - $\text{д}-\text{н}$

Ур-а - $\text{д}-\text{н}$

Эр-э - $\text{д}-\text{н}$

Дасгал 4: Галигийг үндэсний бичгээр бичихдээ эр эмээр нь ангилан дараах хүснэгтэд бичээрэй.

Эүи, аоу, өү-э, иу-а, үээ, уоа

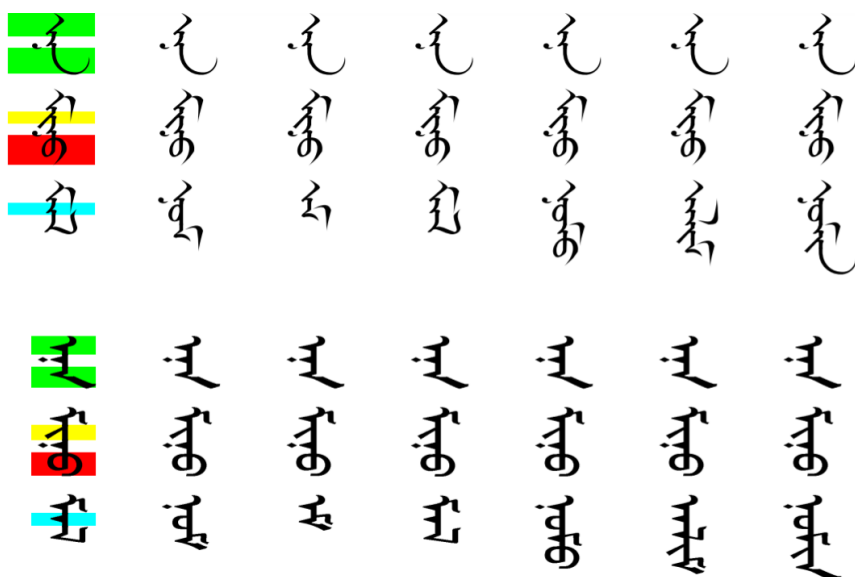

Хүүхдүүд ээ! Сурах бичгийн 9-р талд байгаа “Эгшиг үсгийн бататгал дасгал”-г ажиллаарай.

Уншъя, будъя.

Дармал бичмэл хэлбэрийг харьцуулан хараад
 Э эгшгийг ногооноор
 А эгшгийг цэнхэрээр
 И эгшгийг шараар
 О,У эгшгийг ягаанаар
 Ө,Ү эгшгийг улаанаар будаарай.

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр

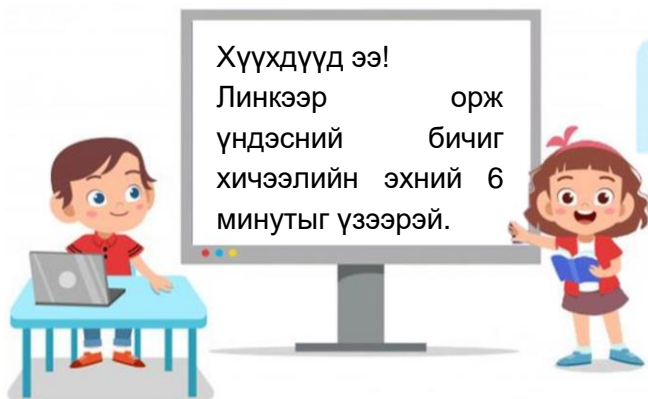
Энэ хичээлээр юу хийх вэ?

- Эгшгийн өмнө орсон “н” гийгүүлэгчийн дуслыг бичнэ.
- Гийгүүлэгчийн өмнө болон үгийн адагт орсон “н” гийгүүлэгчийн өмнө дусал бичихгүй.

Даалгавар

Дасгал 1: Үндэсний бичгийн үндсэн махбодыг зурагтай харьцуулан хараад, зураасаар холбоорой.

Хүүхдүүд ээ!
 Линкээр орж
 үндэсний бичиг
 хичээлийн эхний 6
 минутыг үзээрэй.

<https://econtent.edu.mn/telelesson/6/4/3536>

Дасгал 1:

Алхам 1: Дараах үсгүүдийн онцлох зурлагыг тохирох зурагтай холбоорой.

Алхам 2: Үсгийг нэрлэж арын зайд бичээрэй.

		..... үсэг
		..... үсэг
		..... үсэг

Хүүхдүүд ээ!

Сурах бичгийн 10-р талд байгаа “Гийгүүлэгч үсэг” гэсэн сэдвээс үсгүүдээ хараарай.

Алхам 3: Дармал, бичмэл үе ба үгсийг тус бүр 3 удаа уншаарай.

Handwriting practice area with four rows of Mongolian characters. The first row contains words like 'хүн', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ'. The second row contains words like 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ'. The third row contains words like 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ'. The fourth row contains words like 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ', 'хүснэ'.

Дууссан: .....он .....сар .....өдөр

Дасгал 2:

Алхам 1: Дараах загвараас үе бүтээснийг ажиглаад М,Л үсгийг эгшгээр амилуулан бичээрэй.

Үсэг Н		+	Эгшиг үсэг			
Эхэнд	↘		‘	‘	а	я
Дунд	↘		‘	‘	а	
Адагт	↘		↘	↘	о	
					↘	

На Нэ	ни	но ну	нө нү
↘ ↘ ↘	↘ ↘ ↘	↘ ↘ ↘	↘ ↘ ↘

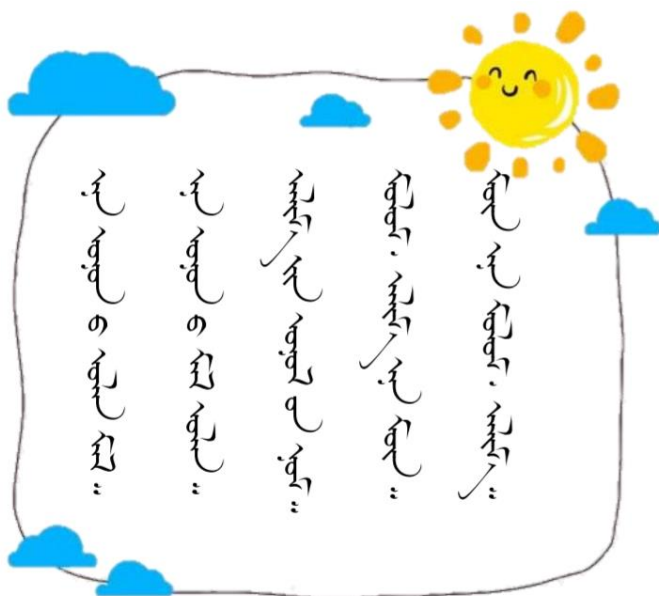
Үсэг М		+	Эгшиг үсэг			
Эхэнд	↘		‘	‘	а	я
Дунд	↘		‘	‘	а	
Адагт	↘		↘	↘	о	
					↘	

ма мэ	ми	мо му	мө мү
.....	.....	.....	.....

Үсэг Л		+	Эгшиг үсэг			
Эхэнд	↘		‘	‘	а	я
Дунд	↘		‘	‘	а	
Адагт	↘		↘	↘	о	
					↘	

ла лэ	ли	ло лу	лө лү
.....	.....	.....	.....

Дасгал 3: Дараах өгүүлбэрүүдийг уншаад, асуултад хариулан бичээрэй.

Асуулт 1: Олон малтай хүний нэрийг бичээрэй.

.....

Асуулт 2: Алимаад юу байдаг вэ?

.....

Асуулт 3: “Энэ” гэсэн үг хэд орсон байна вэ?

.....

Асуулт 4: Алимаатай хамт байсан хүний нэрийг бичээрэй.

.....

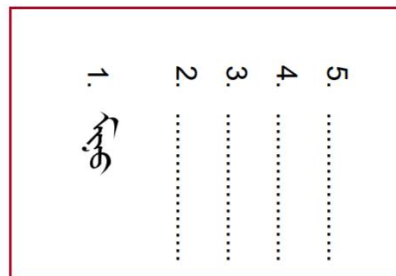
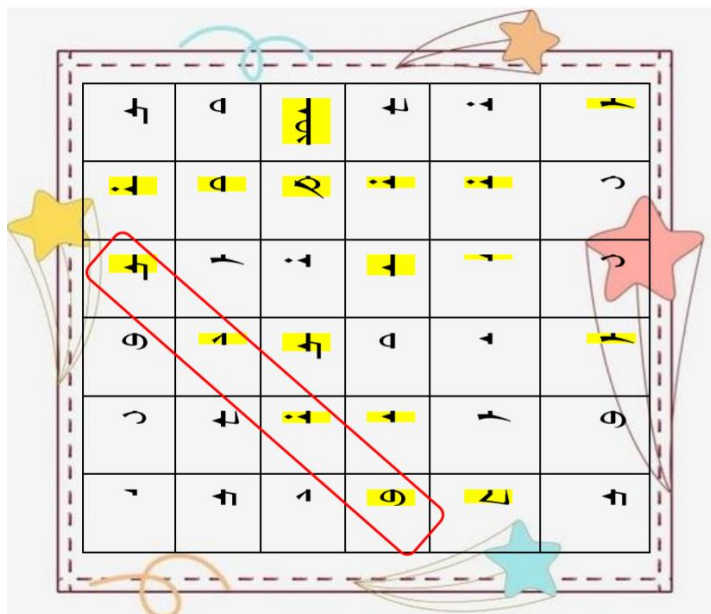
Дууссан: .....он .....сар .....өдөр

Дасгал 4:

Алхам 1: Дараах хүснэгтэд байгаа тодруулсан үсгүүдийг холбон зурж, 5 үг бүтээж үндэсний бичгээр бичээрэй.

Алхам 2: Дугаарласан хоосон зайд галиг, кирилээр бичээрэй. Эхний үгийг жишээ болгон орууллаа.

1. Мину - миний
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Дасгал 5:

Алхам 1: Сурах бичгийн 12, 13-р талд байгаа “Харьяалах, заахын тийн ялгалын нөхцөлийн тухай тайлбар”-ыг уншаарай.

Алхам 2: Галигийг үндэсний бичгээр бичээрэй.

Онун-у ном, ман-у эмүн-э, мал-ун ами, эм-и, им-и

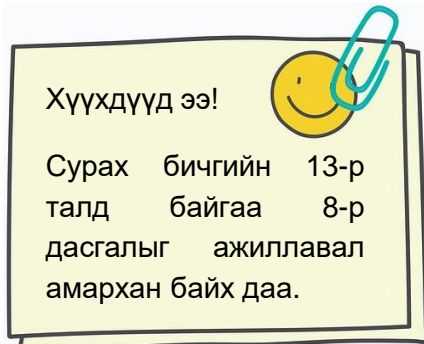
.....

.....

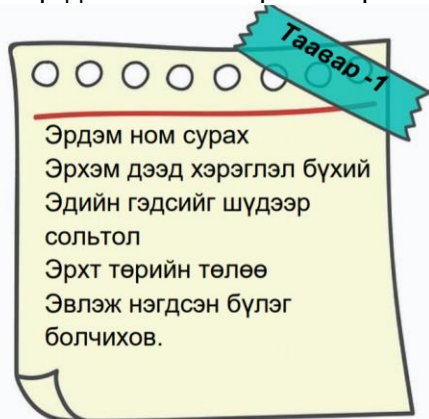
.....

.....

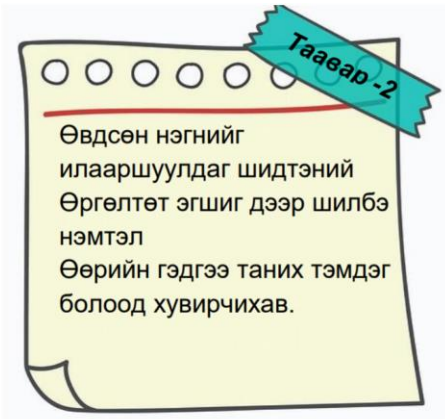
.....

Дасгал 6: Үг бүтээх тааврыг уншаад, анх байсан үг, дахин үүссэн үг 2-г хариулт хэсэгт үндэсний бичгээр бичээрэй.

Хариулт (.....) – (.....)

Хариулт (.....) – (.....)

Дасгал 7: Уншъя, бичье.

Алхам 1: Дармал бичмэл хэлбэрийг харьцуулан уншаарай.

Алхам 2: Дармал, бичмэлээр бичсэн өгүүлбэрүүдийг харьцуулан уншаад кирилээр бичээрэй.

а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....
а	а	а	а	а	а	а	.....

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Даалгавар

Дасгал 1: Р,Я үсгийн зурлагыг харьцуулан ижил ба ялгаатай талыг жагсаан бичээрэй.

Р үсэг
ялгаатай тал

.....

.....

.....

Р,Я үсгийн ижил тал

Я үсэг
ялгаатай тал

.....

.....

.....

.....

Дасгал 2:

Хөтөч охин маань үсэг байсан бол ямар үсэг болох бол? гээд бодолд дарагдаж сууна. Түүнд ямар үсэг болохыг нь бичиж өгч туслаарай.

Би ямар үсэг вэ?

Чи бол титэм,
этгэр шилбэ,
нуруутай

+

Чи бол
нуруу,
шүдтэй

=

Я

Чи бол титэм,
эвэртэй
шилбэшилбээр
огтолсон,
нуруутай

+

Чи бол
нуруу,
шилбэтэй

=

.....

Чи бол нуруу,
этгэр шилбэ,
нуруутай

+

Чи бол
нуруу,
нумтай

=

.....

Дээрх дасгалыг ажиллахад бэрхшээлтэй байвал <https://econtent.edu.mn/telelesson/6/4/3536> линкээр орж 6 минутаас хойш үзээрэй. Мөн сурах бичгийн 16-р талыг хараарай.

Дасгал 3:

Алхам 1: Дээрх асуулттай ижлээр Р,Я үсгийг эгшгээр амилуулан асуулт зохион бичээд, гэр бүлийнхэн болон найзуудаасаа асууж, ямар үсэг болохыг таалгаарай.

....	+	....	=	.....
....	+	....	=	.....
....	+	....	=	.....

Алхам 2: Дармал, бичмэл үеийг тус бүр 3 удаа уншаарай.

Дасгал 4:

Үсгийг зөв дараалалд оруулан, зургийн нэрийг үндэсний бичгээр, бичмэлээр бичээрэй

- ᠠ
- ᠡ
- ᠢ
- ᠣ
- ᠤ

ᠯᠢ

- ᠠ
- ᠡ
- ᠢ
- ᠣ

- ᠠ
- ᠡ
- ᠢ
- ᠣ

- ᠠ
- ᠡ
- ᠢ
- ᠣ
- ᠤ

- ᠠ
- ᠡ
- ᠢ

- ᠠ
- ᠡ
- ᠢ
- ᠣ

Дууссан: .....он .....сар .....өдөр

Дасгал 5: Загварыг ажиглаад, дутуу мөрийг гүйцээж бичээрэй.

Марал малаа нэмнэлээ.

Марал мал-ийан нэмнэл-э.

Айалал-ун улирал намур-ун

Миний үеэл өнө орой ирнэ.

Үерийн аюул ирнэ.

Үйэр-үн айул ирэн-э.

Сурах бичгийн 17-р талд байгаа “Хос эгшиг” болон 17, 18-р талд байгаа “и толгойт бүтээвэр”-ийн тухай мэдээллийг уншаарай.

Мөн сурах бичгийн 18-р талд байгаа дасгал 7, 19-р талд байгаа дасгал 8-г ажиллаарай.

Дасгал 6: Дараах үйл үгсийг загварын дагуу үйлийн нөхцөлүүдээр хувилган бичээрэй.

Нөхцөл дагуулахад үгийн адагт орсон эгшиг үгийн дунд ордог эгшиг болон хувирч байгааг анзаараарай.

+	+	+

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Сурагчийн нэр: .....

Хичээлийн товч агуулга

Эр үгэнд ордог “Г” үсэг ардаа эгшиггүй болон төгсгөлд орохдоо урдаа дусалгүй бичигддэг (2,3). Харин ардаа эгшиг авахаараа урдаа 2 дусалтай бичигдэнэ.

Эм үгэнд ордог “Г” үсгийн араас гэдэс орвол нум дотогшоо эргэдэг. Жишээ нь: I+y гэсэн загварыг үндэсний бичгээр бичвэл “ᠮ” хэмээн бичнэ.

Даалгавар

Хүүхдүүд ээ!
Линкээр дарж ороод
“Га,Ха,НГ үсгийг зөв
бичих” сэдэвт
хичээлийг үзээрэй.

<https://econtent.edu.mn/telelesson/6/4/3141>

Дасгал 1:

Алхам 1: Хүснэгтэд өгсөн заавраар “Га толгойт үсэг”-ийг амилуулан бичээрэй.

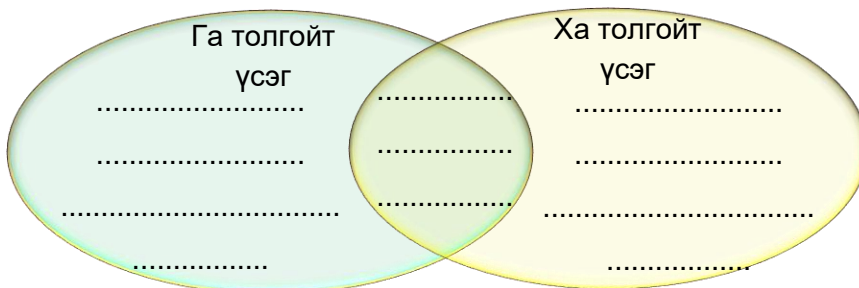
Байрлал	Гийгүүлэгч		га	гэ	ги	го, гу	гө, гү
Эхэнд	1	I	1+a	I+э	I+и	1+о,у	I+ө,ү
Дунд	2	II	2+a	II+э	II+и	2+у	II+ү
Адагт	3	III	3+ (-a)	II+э	II+э	2+у	II+ү

Алхам 2:

• “Га толгойт үсэг”-ийг хүснэгтэд зөв бичсэн бол одоо эр үгийн Г үсгийг амилуулан бичсэн (га, го, гу) хэлбэрийнхээ өмнөх дуслыг арилгаад хараарай.

• Ямар толгойт үсэг харагдаж байна вэ? Мэдээж “Ха толгойт үсэг” харагдаж байгаа биз. Тэгвэл “Га, Ха 2-н ялгаа болоод ижил талыг тоочин бичье.

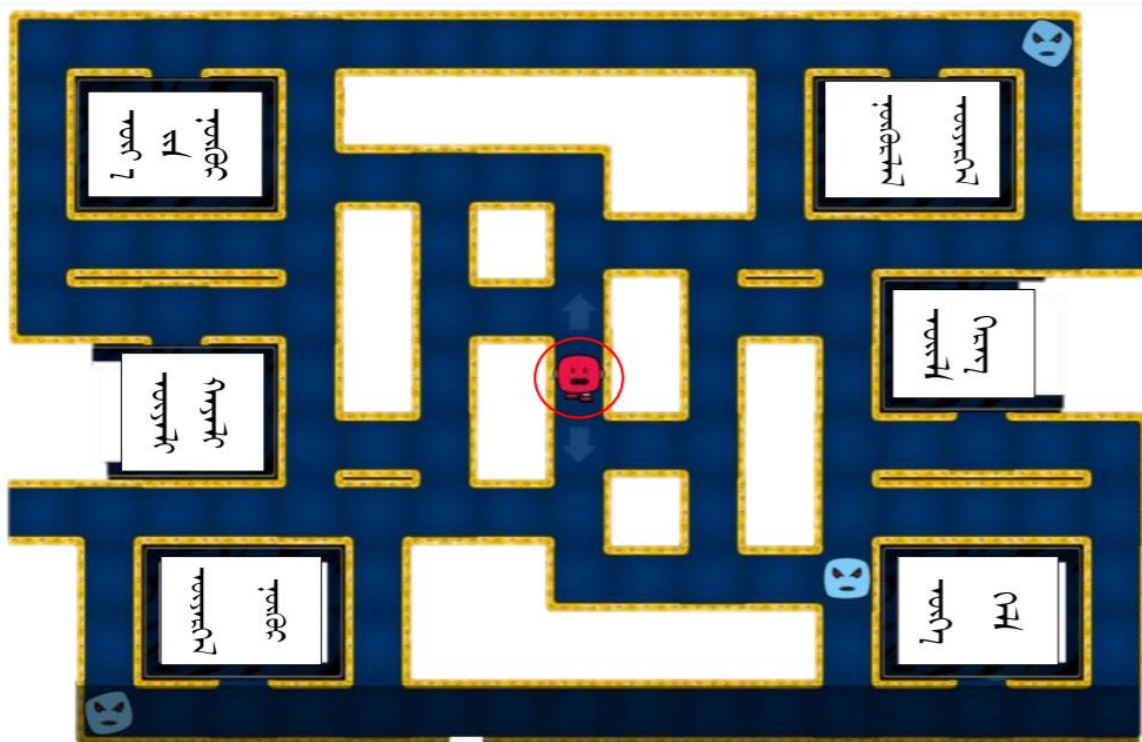

Үсэг бичсэн 2 хажуугийн хэсэгт ялгаатай талыг нь тоочин бичээд голын давхардсан хэсэгт ижил талыг бичээрэй.

Дасгал 3:

“Үерхэл нөхөрлөл” гэсэн үгийг олж уншаад, очих замыг зурж тэмдэглээрэй.

Дасгал 4:

Дараах өгүүлбэрүүдийг уншаад, эд зүйлс болоод хийх ажил хүү/охин алиных болохыг харьяаллын утгаар хэлбэржүүлэн гүйцээж бичээрэй. Ингэхдээ сурах бичгийн 24-р талд байгаа тэмдэглэлийг уншаарай.

Хүний үзэгдэл

Хүний үзэгдэл

Хүний үзэгдэл

Хүний үзэгдэл

Хүний үзэгдэл

Хүний үзэгдэл

Дасгал 5:

Үг бүтээх тааврыг уншаад, анх байсан үг, ахин үүссэн үг 2-г хариулт хэсэгт үндэсний бичгээр бичээрэй.

Таавар -1

Хүний биеийн мөрнөөс
Хурууны үзүүр хүртэлх
Хэсгийн нэрийн өмнөх 2
дуслыг автал
Хатуу юм унах
Хавирахад гардаг таагүй
чимээний нэр болчихов.

Хариулт (.....) – (.....)

Таавар -2

Амьдран суух зориулалттай
Хүний бүтээсэн зүйлийн
төгсгөлд орхиц нэмтэл
Албан хэрэг гүйцэтгэхийг
Харилцан тохиролцсоноо
батлах баримт бичгийн нэр
болчихлоо.

Хариулт (.....) – (.....)

Дасгал 6:

Хүснэгтэд 8 амьтны нэр байгаа бөгөөд эхний үсгийг дугуйлсан тул амьтдын нэрийг дараах хүснэгтээс олж, хүрээлж зураад кирилээр бичээрэй

АМЬТДЫН ТУХАЙ

ᠠ	ᠡ	ᠢ	4. ᠣ	8. ᠤ	ᠥ	ᠦ	ᠦ	ᠦ
ᠮ	ᠨ	ᠨ	ᠬ	ᠬ	ᠬ	ᠬ	ᠬ	ᠬ
1. ᠠ	ᠡ	2. ᠢ	ᠣ	ᠣ	ᠥ	ᠦ	ᠦ	ᠦ
ᠠ	ᠡ	ᠢ	ᠣ	ᠣ	ᠥ	ᠦ	ᠦ	ᠦ
ᠮ	ᠮ	ᠮ	ᠨ	ᠨ	ᠮ	ᠮ	ᠮ	ᠮ
ᠠ	ᠡ	ᠢ	ᠣ	5. ᠣ	ᠥ	ᠦ	ᠦ	ᠦ
ᠮ	ᠮ	ᠮ	6. ᠮ	ᠮ	ᠮ	ᠮ	ᠮ	ᠮ
ᠠ	3. ᠡ	ᠢ	ᠣ	ᠣ	ᠥ	ᠦ	ᠦ	ᠦ
ᠮ	ᠮ	ᠮ	7. ᠮ	ᠮ	ᠮ	ᠮ	ᠮ	ᠮ

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

Дасгал 7:

Галигийг үндэсний бичгээр бичээрэй.

Ганг –ун наран, агула-йин орой, морин-у алхуг-а, хөгэрүхүн өхин, эгүдэ хагалг-а, хола ойир-а, хэрхин хихү үү?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Хичээлийн товч танилцуулга

Үгийн дунд болон адагт орсон Б үсгийг В гэж дуудна.

“Нг” үсгийн галигийн Г үсгийг уншихгүй. Ардаа эгшиггүй Н-ээр дуудна.

Даалгавар

Дасгал 1:

Алхам 1: Хүснэгтэд өгсөн заавраар “Ба толгойт үсэг”-ийг амилуулан бичээрэй.

Байрлал	Гийгүүлэгч	ба	бэ	би	бо, бу	бө, бү
Эхэнд	1	1+а	1+э	1+и	1+о,у	1+ө,ү
Дунд	2	2+а	2+э	2+и	2+у	2+ү
Адагт	3	2+а	2+э	2+и	2+у	2+ү

5-3=2 бол Н+Г=?

Н	+	Г
+	+	+
Г	+	Г
НГ	+	Г

Хүүхдүүд ээ!

Сурах бичгийн 26-р талд байгаа “Их инхлэг”-ийн тухай тайлбарыг уншаарай.

Алхам 2: Үе, үгийг тус бүр 3 удаа уншаарай.

Handwriting practice area with three rows of cursive letters and syllables for tracing and reading.

Дууссан: .....он .....сар .....өдөр

Дасгал 2:

“Номын нөхөр” эхийг уншаад асуултад хариулаарай.

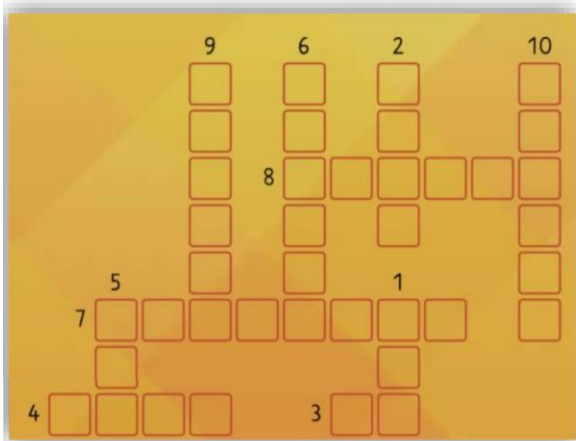

Асуулт:

1. Ном юуны охь вэ?
.....
2. Хамгийн баялаг бэлэг юу вэ?
.....
3. Хамгийн анхны бэлгийн ном нь ямар нэртэй ном байсан бэ?
.....
4. “Үүлэн бор” номыг хэн авч өгсөн бэ?
.....

Одоо харин сурах бичгийн 29-р талын 9-р дасгал дахь эхийг уншаарай.

Дасгал 3: Үгийн сүлжээг кирилээр бөглөөрэй.

Босоогоор:

1.	2.	5.	6.	9.	10.
.....	.....	.....	.....	.....	.....

Хөндлөнгөөр:

3.	2.	7.	8.
.....	.....	.....	.....

Дасгал 4: Кирил галигаас үндэсний бичигт буулгана уу.

Абу ург-а абуба. Болурм-а имаган-у эгэдэм идэн-э. Болуд даг-а сургаба. Норбу лам-а-ийн сургал номлал сонусдаг. Эрдэм сурун-а гэдэг өндүр агула-ийн оргил-ду абаригсан-у адали. Ман-у дэгүү дэгэдү сургагули-ду сурдаг.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Хичээлийн товч танилцуулга

“Т” үсэг дангаараа ордоггүй. Эгшгээр амилсан тохиолдолд Д,Т үсэг яг ижилхэн бичигддэг. Дэлгэрүүлэн сурах бичгийн 32-р талаас үзээрэй.

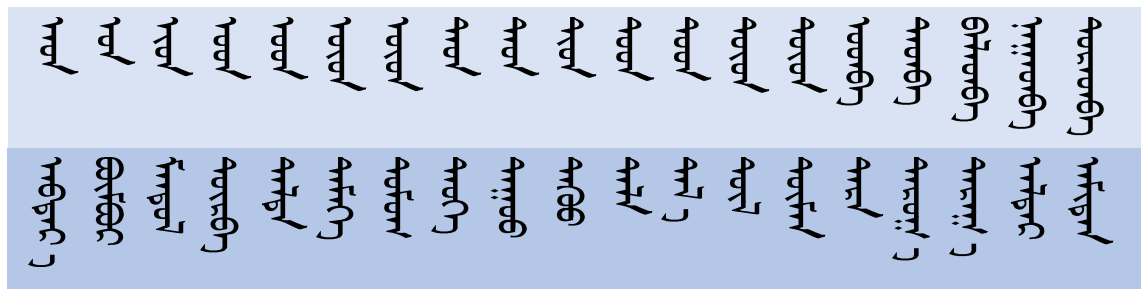
Даалгавар

Дасгал 1:

Алхам 1: Хүснэгтэд өгсөн заавраар “Да,Та толгойт үсэг”-ийг амилуулан бичээрэй.

Байрлал	Гийгүүлэгч	да	дэ	ди	до, ду	дө, дү
Эхэнд	1	1+a	1+э	1+и	1+ о,у	1+ ө,ү
Дунд	2	2+a	2+э	2+и	2+у	2+ү
Адагт	3	2+a	2+э	2+и	2+у	2+ү

Алхам 2: Үе, үгийг олон дахин давтаж, шударга уншаарай.

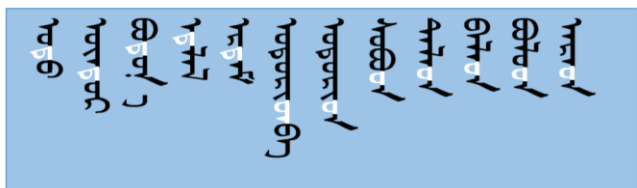

Дасгал 2: Дуудлага бичлэг тохирдог үг гэж юу вэ? Кирилээр унших, үндэсний бичгээр бичих хоёр ижил гэсэн үг. Тэгвэл одоо дуудлага бичлэг тохирдог үгийг үндэсний бичгээр бичээрэй.

Билиг бол арга төл мал түмэн би эрдэм даруу түргэн

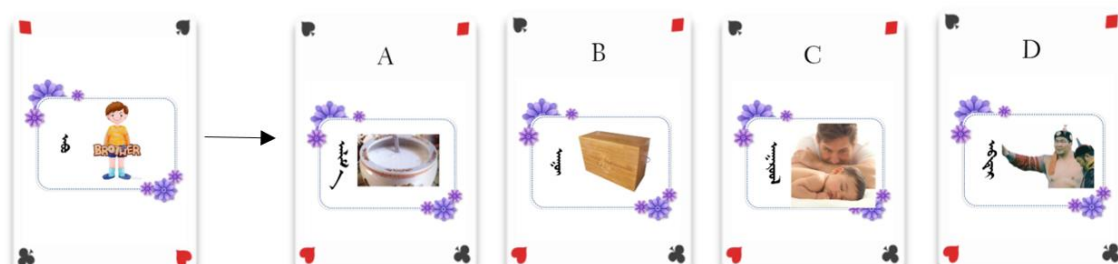
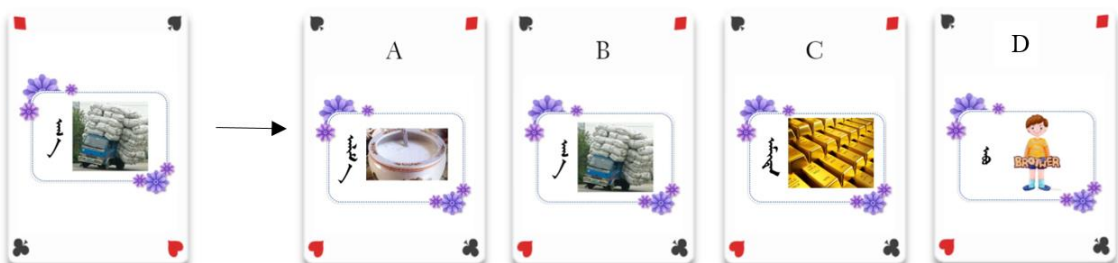
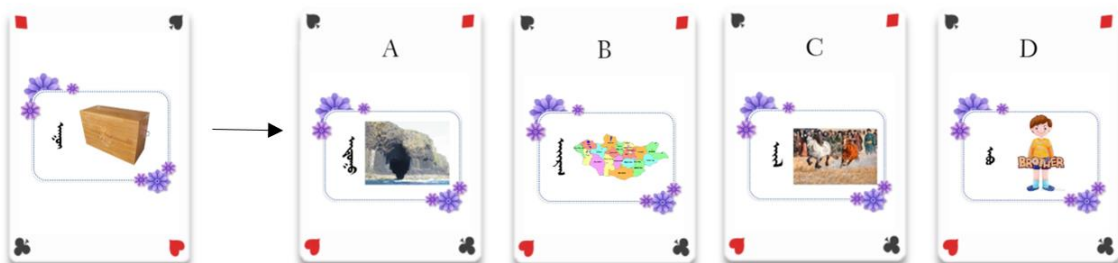
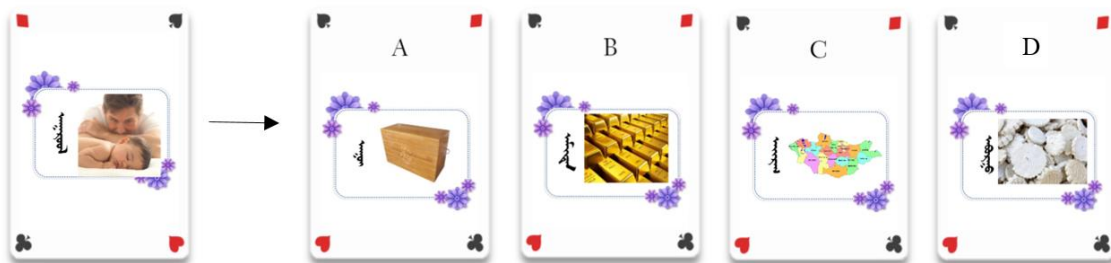
.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Дасгал 3: Үгийн дунд болон адагт орсон “д” үсэгтэй үгсийг уншаад, кирилээр бичээрэй.

.....
 .....
 .....
 .....

Дасгал 4: Эхний хөзрөн карт дээр байгаа үгийг уншаад дараах 4 /A, B, C, D/ хөзрөн картаас тохирох зурагтайг олоод, дугуйлаарай.

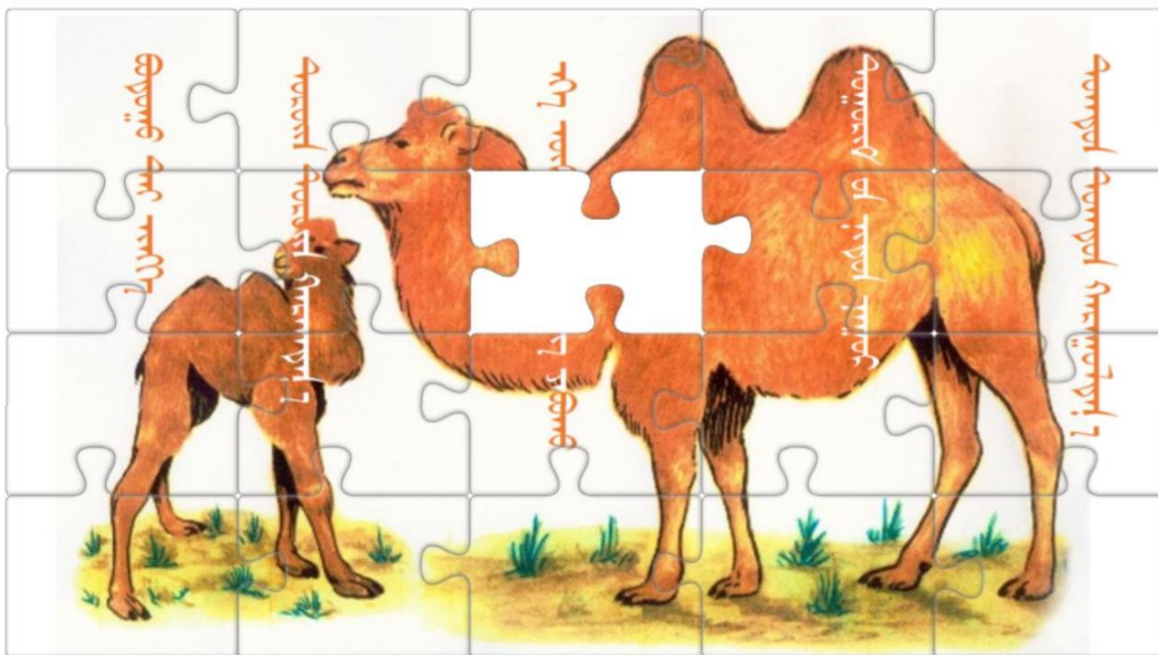

Дууссан: .....он .....сар .....өдөр

Дасгал 5:

Алхам 1: Дараах зургийн дутуу хэсгийг олж, зөв хариуг дугуйлаарай.

Алхам 2: Зураг дээрх бичвэрийг уншаад кириллээр бичээрэй.

.....
.....
.....

Дасгал 5:

Үйл үндсүүдийг « - Өг » нөхцөлтэй холбож бичээрэй.

Үлгэрлэвэл: $ᠬᠤᠬᠤᠰᠢᠰᠢ + ᠥᠭ = ᠬᠤᠬᠤᠰᠢᠰᠢᠭ$

ᠬᠤᠬᠤᠰᠢᠰᠢ + ᠥᠭ -----

ᠬᠤᠬᠤᠰᠢ + ᠥᠭ -----

ᠬᠤᠬᠤᠰᠢᠰᠢ + ᠥᠭ -----

ᠬᠤᠬᠤᠰᠢᠰᠢ + ᠥᠭ -----

ᠬᠤᠬᠤᠰᠢ + ᠥᠭ -----

ᠬᠤᠬᠤᠰᠢᠰᠢ + ᠥᠭ -----

ᠬᠤᠬᠤᠰᠢᠰᠢ + ᠥᠭ -----

ᠬᠤᠬᠤᠰᠢᠰᠢ + ᠥᠭ -----

ᠬᠤᠬᠤᠰᠢᠰᠢ + ᠥᠭ -----

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Хичээлийн товч агуулга:

1. С үсэг А талд гэдэсний хэмжээнд, В талд титмийн хэмжээнд бичигдэнэ.
2. С үсгийг үгийн дунд болон адагт дээрээ шүдгүй бичнэ.
3. С+и= ш хэмээн дуудна.

Даалгавар

Дасгал 1: Хүснэгтэд өгсөн заавраар “Са толгойт үсэг”-ийг амилуулан бичээрэй.

Байрлал	Гийгүүлэгч	са	сэ	си	со, су	сө, сү
Эхэнд	1	1+а	1+э	1+и	1+ о,у	1+ ө,ү
Дунд	2	2+а	2+э	2+и	2+у	2+ү
Адагт	3	2+а	2+э	2+и	2+у	2+ү

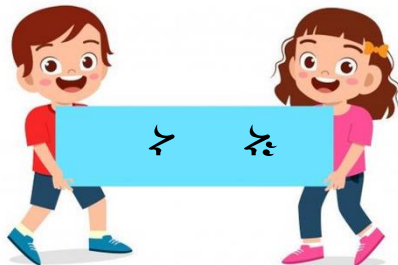
Хүснэгтэд өгсөн заавраар “Ша толгойт үсэг”-ийг амилуулан бичээрэй.

Байрлал	Гийгүүлэгч	ша	шэ	ши	шо, шу	шө, шү
Эхэнд	1	1+а	1+э	1+и	1+ о,у	1+ ө,ү
Дунд	2	2+а	2+э	2+и	2+у	2+ү
Адагт	3	2+а	2+э	2+и	2+у	2+ү

Санамж

С,Ш үсгийн үндсэн зурлагыг “завж” хэмээн нэрлэнэ.

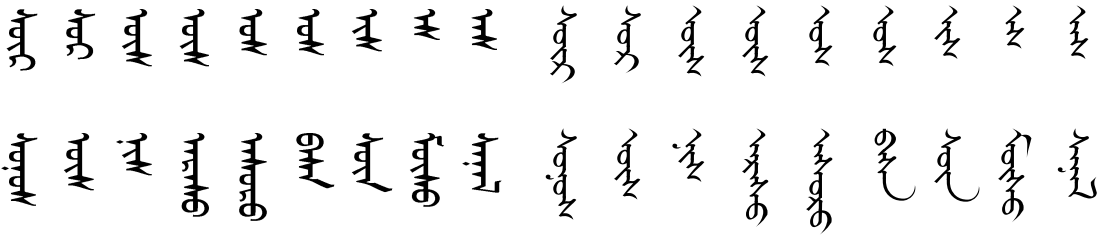
Дасгал 2: “Са” “Ша” толгойт үсгийг харьцуулан хараад ижил ба ялгаатай талыг хүснэгтэд бичээрэй.

Ижил тал	Ялгаатай тал

Дууссан: .....он .....сар .....өдөр

Дасгал 3: Үндэсний бичгээр дармал бичмэлээр бичсэн үе, холбоо үгийг уншаарай.

Алхам 4: Хүүхдүүд ээ, хөтөч хүүхдүүдийн хамтаар дасгал хийцгээе. “Са” “Ша” толгойт үгс орсон хялбар өгүүлбэрүүдийг уншаад кирилээр бичээрэй.

Шагзагай, шагазагай сайин шагшира. Шанг-ду ни шага-йин
чинэг-э шир-а тосу өггүй-э.
Шагзагай, шагазагай сайин шагшира. Шанг-ду ни шага-йин
чинэг-э шир-а тосу өггүй-э.
Шагзагай, шагазагай сайин шагшира. Шанг-ду ни шага-йин
чинэг-э шир-а тосу өггүй-э.

.....

.....

.....

.....

Дасгал 5: Дараах галигийг үндэсний бичгээр бичээрэй

Шагазагай, шагазагай сайин шагшира. Шанг-ду ни шага-йин
чинэг-э шир-а тосу өггүй-э.

Дасгал 6: Үг бүтээх таавар таагаад анх байсан үг, ахин үүссэн үг хоёрыг бичээрэй.

Нэгэн зүйл шувууны нэрийн
Эхний үсэгний ард 2 дусал бичтэл
Эр үхрийн нэр болоод хувирчихлаа.

.....

.....

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Хичээлийн товч танилцуулга

- Үндэсний бичигт 3,Ж гийгүүлэгч ижил бичигдэнэ.
- Үндэсний бичигт Ц,Ч гийгүүлэгч ижил бичигдэнэ.

Даалгавар

Дасгал 1: Хүснэгтэд өгсөн заавраар “За, Жа толгойт үсэг”-ийг амилуулан бичээрэй.

Байрлал	Гийгүүлэгч	За, жа	Зэ, жэ	Зи, жи	Зо, зу Жо, жу	Зө, зү Жө, жү
Эхэнд	1	1+a	1+э	1+и	1+ о,у	1+ ө,ү
Дунд	2	2+a	2+э	2+и	2+у	2+ү
Адагт	3	2+a	2+э	2+и	2+у	2+ү

Хүснэгтэд өгсөн заавраар “Ца, Ча толгойт үсэг”-ийг амилуулан бичээрэй.

Байрлал	Гийгүүлэгч	Ца, ча	Чэ, чэ	Ци, чи	Цо, цу Чо, чу	Цө, цү Чө, чү
Эхэнд	1	1+a	1+э	1+и	1+ о,у	1+ ө,ү
Дунд	2	2+a	2+э	2+и	2+у	2+ү
Адагт	3	2+a	2+э	2+и	2+у	2+ү

Санамж

3,ж үсгийн үндсэн зурлагыг “жалжгар эвэр”, ц,ч үсгийн үндсэн зурлагыг “сэрээ эвэр” хэмээн нэрлэнэ.

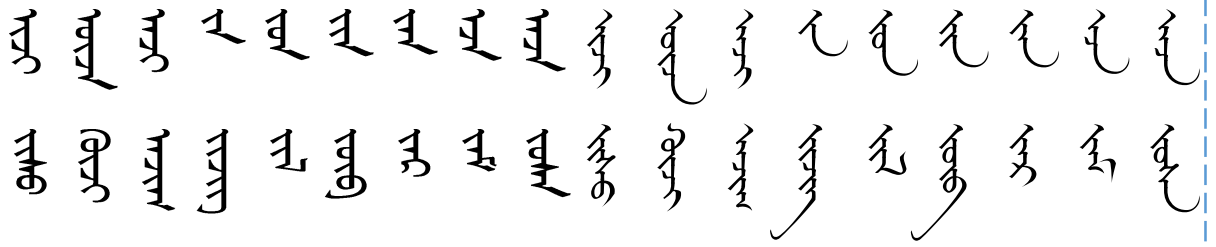
Дасгал 2: “За, Жа” “Ца,ча” толгойт үсгүүдийг харьцуулан хараад ижил ба ялгаатай талыг хүснэгтэд бичээрэй.

Ижил тал	Ялгаатай тал

Дууссан: .....он .....сар .....өдөр

Дасгал 3: Үндэсний бичгээр дармал бичмэлээр бичсэн үе, холбоо үгийг уншаарай.

Дасгал 4:

Хүүхдүүд ээ, хөтөч хүүхдүүдийн хайртай амьтан ямар амьтан юм бол? Магадгүй хүүхэд бүр нохойнд дуртай байдаг байх. Тэгвэл зараанд дуртай хүүхэд байна уу?

“Ганган зараа” шүлгийг уншаад кирилээр бичээрэй.

ᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

ᠮᠣᠳᠤᠭᠤᠢᠨᠲᠤᠰᠤᠨᠰᠢᠨᠰᠢᠬᠡᠴᠢᠨᠲᠤ

Handwriting practice lines for Darsgal 4, consisting of two columns of dotted lines for writing.

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

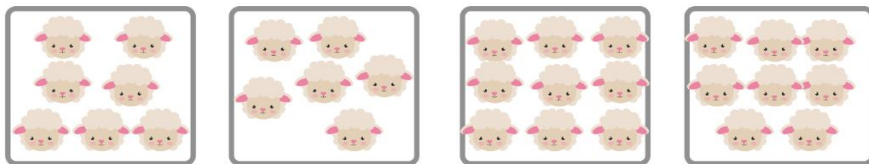
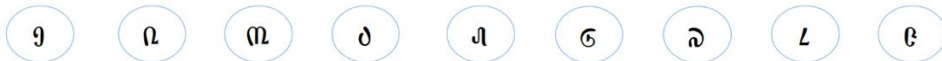
Энэ хичээлээр юу хийх вэ?

Монгол тоог таньж тогтоон, зөв бичиж, дуудаж сурах

Даалгавар

Дасгал 1: Монгол тоог яаж бичдэгийг сурах бичгийн 54-р талаас хараад, дэвтэртээ бичээрэй..

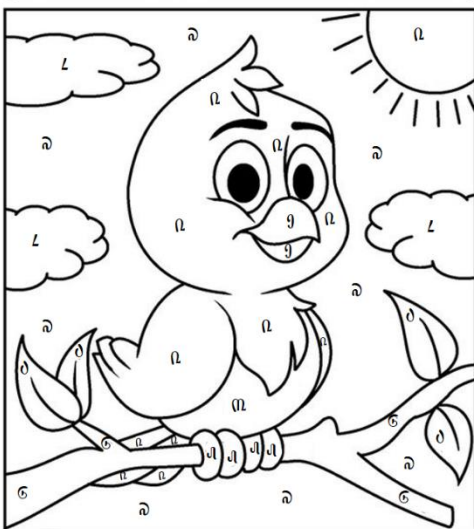
Дасгал 2: Үндэсний бичгээр бичсэн тоог тохирох зурагтай нь холбоорой

Дасгал 3: Үндэсний бичгээр бичсэн тоонуудыг жишээрэй.

᠒᠕ ᠒᠑ · ᠔᠑᠓ ᠔᠕᠙ · ᠙᠐ ᠙᠐ · ᠕᠗ ᠕᠖ · ᠙ 7

Дасгал 4: Бодлогыг бодож, хариуг бичээд, зургийг будаарай.

᠖	ᠨ	ᠰ	᠙	ᠯ	᠑	ᠭ	7
ᠮᠤᠨᠠᠭ	ᠮᠤᠨᠠᠭ	ᠮᠤᠨᠠᠭ	ᠮᠤᠨᠠᠭ	ᠮᠤᠨᠠᠭ	ᠮᠤᠨᠠᠭ	ᠮᠤᠨᠠᠭ	ᠮᠤᠨᠠᠭ

- ᠔᠕-᠓᠗
- ᠑᠐᠐-᠙7
- 7᠗᠙᠙-7᠗᠙᠓
- ᠑᠗᠙-᠑᠗᠕
- ᠑᠒-᠙
- ᠒+᠒
- ᠓+᠔
- ᠕+᠐

Дууссан: .....он .....сар .....өдөр

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Хичээлийн товч агуулга

Тийн ялгалын нөхцөлийг үндэсний бичгийн эгшиг зохицох ёсыг баримтлан нэр үгийн үндсийн төгсгөлийг харгалзан дагуулна. Нэр үгийн үндэс эгшгээр төгссөн байвал гийгүүлэгчээр эхэлсэн нөхцөлийг, гийгүүлэгчээр төгссөн байвал эгшгээр эхэлсэн нөхцөлийг дагуулна.

Жишээлбэл: эжи + бэр (ээжээр) 《 ʼᠵᠢ ᠪᠡᠷ 》 , ном + ун (номын) 《 ʼᠨᠣᠮ ʼᠤᠨ 》 , өгөх оршихын тийн ялгалын ду (дур) 《 ᠳᠤ , ᠳᠤᠷ 》 нөхцөлийг эгшиг болон зөөлөн дэвсгэр (Н,М,Л,НГ) гийгүүлэгчээр төгссөн үгэнд, абу+ду = аавд 《 ʼᠠᠪᠤ ᠳᠤ 》 , он+дур = онд 《 ʼᠣᠨ ᠳᠤᠷ 》 , харин ту (тур) нөхцөлийг хатуу дэвсгэр буюу (Б,Г,Р,С,Д) гийгүүлэгчээр төгссөн үгэнд дагуулна. Жишээлбэл : баг+ту = багт 《 ᠪᠠᠭ ᠲᠤ 》 , гэр + түр = гэрт 《 ᠭᠡᠷ ᠲᠦᠷ 》 гэх мэт.

Даалгавар

Дасгал 1: Дараах зургуудыг нэрлэн үндэсний бичгээр бичээрэй.

Дээрх зургуудыг нэрлэн бичихэд ямар нэг нөхцөл залгахгүй байгаа биз? Тэгвэл нэрлэхийн тийн ялгалын “тэг нөхцөл” үндэсний бичигт ч ижил нөхцөлгүй бичигддэг юм байна шүү. Одоо харин дадлага болгон хичээлийн хэрэгслээ нэрлэн хэлж үзээрэй.

Дасгал 2: Үндэсний бичгийн эгшиг зохицох ёсны дагуу дараах эвлүүлдэг дүрсийг гүйцээн, зөвийг сонгож дугуйлаарай.

А.

В.

А.

В.

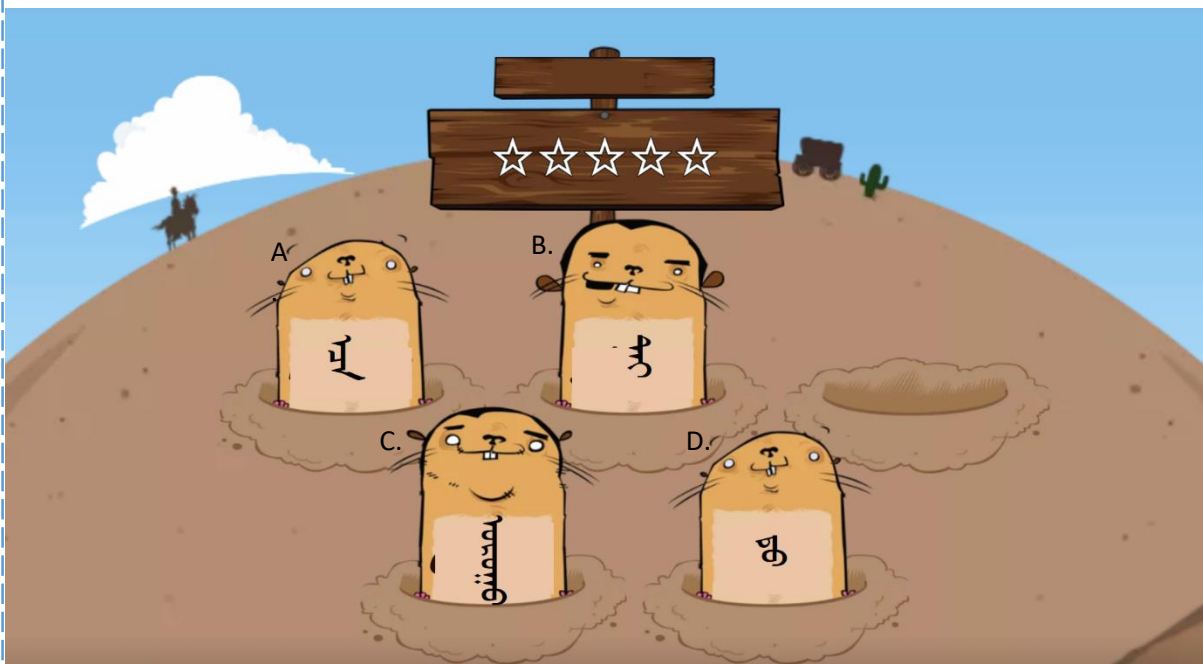

Дасгал 3: Нэр үгийн тийн ялгалын нөхцөлүүд дотор төгсгөл харгалзахгүй залгадаг нөхцөлүүд бий. Тэдгээрийг хүснэгтэд нөхөж бичээрэй.

Нөхцөлийн нэр:	Гарах	.....	.....
Нөхцөл:	ᠭ		

Дасгал 4: Нэр үндсийн төгсгөлийг харгалзаж залгах нөхцөлтэй амьтныг олж, зөв хариултыг дугуйлаарай.

Дасгал 5:

Алхам 1: Сургаал үгсийг уншихдаа цэгийн оронд гарах, хамтрах, чиглэхийн тийн ялгалын нөхцөлийн тохирохыг сонгож, гүйцээн бичээрэй.

Алхам 2: Нөхцөл нөхөж бүтэн болгосныхоо дараа кирилээр бичээрэй.

ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	.....
ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	.....
ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	.....
ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	.....
ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	.....
ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	ᠰᠡᠮᠡᠮᠡᠨ	.....

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Даалгавар

Дасгал 1: Нэрийн нөхцөлүүдийн толгойг ажиглаад, эгшгээр төгссөн үгэнд дагуулах, гийгүүлэгчээр төгссөн үгэнд дагуулах гэж хоёр баганад хуваан бичээрэй.

Нөхцөлийн нэр	Харьяалах	Заах	Үйлдэх
Нөхцөл	ᠠ ᠡ	ᠣ ᠤ	ᠮ ᠮ

Э

Г

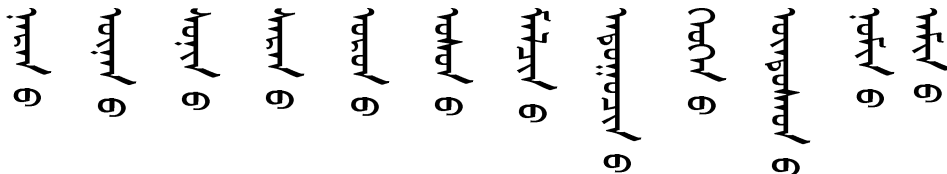

Харьяалах, заах, үйлдэхийн тийн ялгалын нөхцөлийг нэр үндэст залгахдаа тухайн үгийн төгсгөлийг харгалзан залгаж бичнэ.

Харьяалахын тийн ялгалын нөхцөл дотор “-у, -ү” гэсэн хэлбэр байдаг шүү дээ. Түүнийг ямар тохиолдолд залгах билээ?

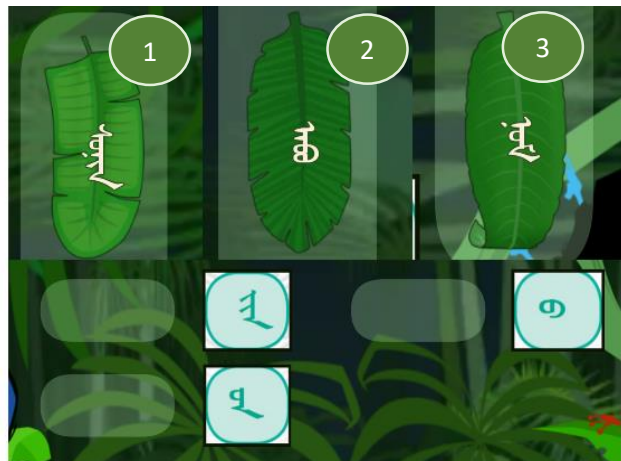

Дасгал 2: Харьяалахын тийн ялгалын нөхцөлтэй үгсийг уншаад, дүрмийг бичээрэй.

Дүрэм нь: .....

Дасгал 3: Харьяалахын тийн ялгалын нөхцөлийг дагуулж болох үгийн өмнөх дугаарыг хоосон зайд бичээрэй.

Дууссан: .....он .....сар .....өдөр

Дасгал 5:

Алхам 1: Сургаал үгсийг уншихдаа цэгийн оронд харьяалах, заах, үйлдэхийн тийн ялгалын нөхцөлийн тохирохыг сонгож, гүйцээн бичээрэй.

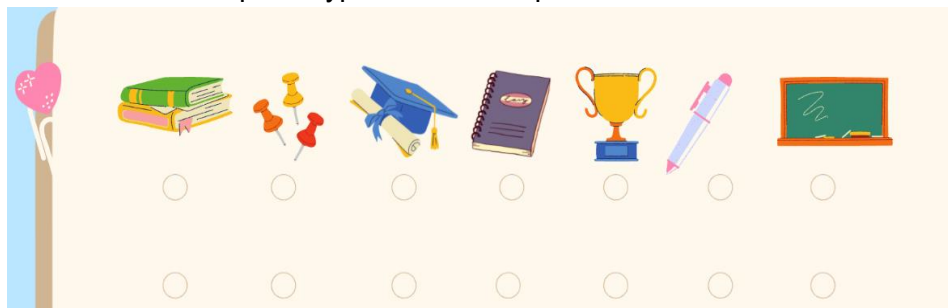
Алхам 2: Нөхцөл нөхөж бүтэн болгосныхоо дараа кирилээр бичээрэй.

نَسْر	سَع	سَك	سَمَع	سَم	سَمَس	سَمَسَم	.....
سَح	سَمَسَم	سَك	سَمَع	سَم	سَمَس	سَمَسَم	.....
سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	.....
سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	.....
سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	.....
سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	.....
سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	.....

Дасгал 6:

Алхам 1: Харьяалахын тийн ялгалын нөхцөлийг зөв дагуулан бичээрэй.

Алхам 2: Холбоо үгийг зурагтай холбоорой.

سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم
سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم
سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم

Дасгал 7: Ямар төгсгөлтэй үгэнд ямар толгойтой нөхцөл залгасныг ажиглаад, холбогдох дүрмийг бичээрэй.

سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم	سَمَسَم
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Дүрэм нь:

.....

.....

Дасгал 8:

Н.Лутбаярын “Босоо бичиг” шүлгийн хэсгийг дэвтэртээ хуулж бичихдээ тийн ялгалын нөхцөлийг үндэсний бичгээр бичээрэй.

1. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /
 2. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /
 3. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /
 4. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /
 5. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /
 6. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /
 7. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /
 8. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /
 9. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /
 10. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /
 11. Өмнөтэй гэгцтэй / Өмнөтэй гэгцтэй /

Дасгал 9:

Тийн ялгалын нөхцөлүүдийг ямар төгсгөлтэй үгэнд залгадаг вэ? Тохирох хэсэгт нөхцөлийн өмнөх дугаарыг бичээрэй.

1.	2.	3.	4.
5.	6.	7.	8.
9.	10.	11.	

1. Эгшгээр төгссөн үгэнд залгах нөхцөлүүд:

2. Гийгүүлэгчээр төгссөн үгэнд залгах нөхцөлүүд:

3. Төгсгөл харгалзахгүй залгах нөхцөлүүд: .....

Бичих

Сурагчийн нэр: .....

Эхэлсэн: ..... он ..... сар ..... өдөр..... цаг

Хичээлийн товч агуулга

Биед хамаатуулах нөхцөлийг хэлэгдэж буйгаар нь хэрэглэх бөгөөд үгийн төгсгөлийг үл харгалзан залгана.

Даалгавар

Дасгал 1: Эзэнд хамаатуулах нөхцөлийн толгойг ажиглаад, эгшгээр төгссөн үгэнд дагуулах, гийгүүлэгчээр төгссөн үгэнд дагуулах гэж хоёр баганад ангилж бичээрэй.

Э	Г
.....	.....

Дасгал 2: Нээлттэй хаалган дээрх бичвэрийг үндэсний бичгээр уншаад, бүгд ямар нөхцөлөөр хувилсан байгааг ажиглаад, хаалттай хаалгыг нээх зөв хариултыг сонгоорой.

A.

B.

C.

Дасгал 3: Цэгийн оронд тохирох хамаатуулахын нөхцөлийг нөхөж бичээд, кирилд буулгаарай.

ᠮᠣᠨᠤᠯᠤᠯᠤᠰᠤ   ᠮᠣᠨᠤᠯᠤᠯᠤᠰᠤ   ᠮᠣᠨᠤᠯᠤᠯᠤᠰᠤ
 .....
 ᠮᠣᠨᠤᠯᠤᠯᠤᠰᠤ   ᠮᠣᠨᠤᠯᠤᠯᠤᠰᠤ   ᠮᠣᠨᠤᠯᠤᠯᠤᠰᠤ
 .....
 ᠮᠣᠨᠤᠯᠤᠯᠤᠰᠤ   ᠮᠣᠨᠤᠯᠤᠯᠤᠰᠤ   ᠮᠣᠨᠤᠯᠤᠯᠤᠰᠤ
 .....

.....
 .....

Дасгал 4:

Алхам 1: Хөтөч хүүхдүүдийн хайртай өвөө зурагт дүрслэгджээ. Хүүхдүүд өвөөгөө юу гэж дуудахыг зөв тэмдэг тавьж, сонгоорой. Олон сонголт байж болно

- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ

Алхам 2: Хөтөч хүүгийн ээж зурагт дүрслэгджээ. Харин хүүгийн ангийн охин түүнийг юу гэж дуудахыг зөв тэмдэг тавьж, сонгоорой. Олон сонголт байж болно.

- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ

Алхам 3: Хөтөч хүүхдүүдийн багш зурагт дүрслэгджээ. Та нар тэдний багшийг юу гэж дуудахыг зөв тэмдэг тавьж, сонгоорой. Олон сонголт байж болно.

- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ

Дасгал 5: Дээлийн ерөөлийг бүрэн болгож бичихдээ тийн ялгал + хамаатуулах нөхцөлийг бичихээр бол нийлэг хэлбэрийг сонгож нөхөөрэй.

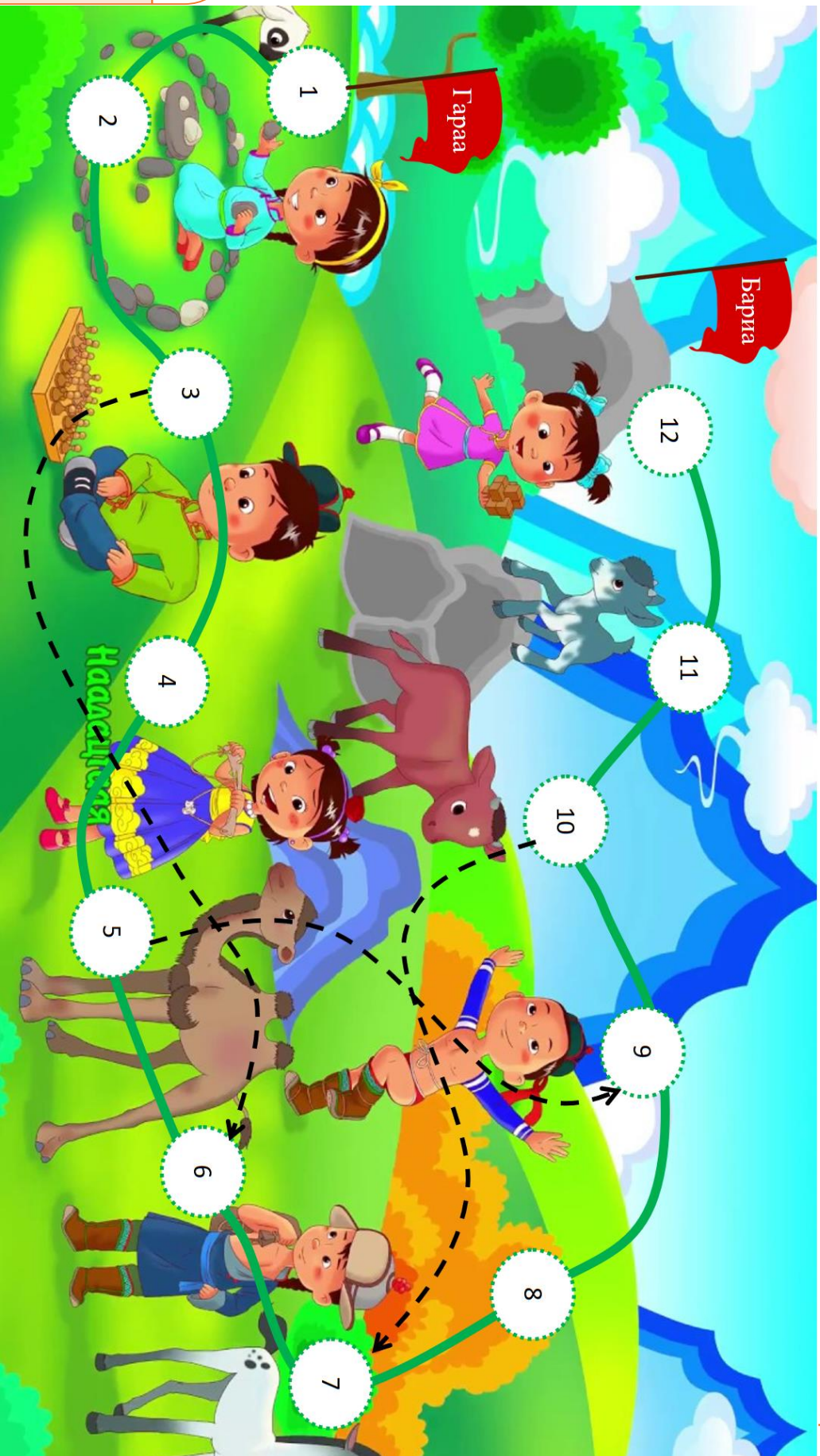

- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ
- ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ ᠬᠡᠳᠡᠬᠡ

Хүүхдүүд ээ, сурах бичгийн 68-р талаас “Жинхэнэ нэрийн хамаатуулах нөхцөл” гэсэн хэсгээс тийн ялгал + хамаатуулах нөхцөлийн нийлэг хэлбэрийг дахин хараарай.

11 Үзсэн хичээлгээ бататган, 4 шагай орхиж морьт буух тоогоор уралштан, очсон тоо бүрд харгалзах даалгавруудыг дэвтэртээ ажиглаарай.

1. Нэрлэсэн махбод ямар үсэг бүтээж байгааг бичээрэй.

- Нуруу, нум, шүд, орхиц
- Гэдэстэй нум, гэдэс, нуруу
- Нуруу, этгэр шилбэ, нум
- Завж, шүд

.....
 .....
 .....
 .....

2. Хатуу дэвсгэрээр төгссөн үйл үгийг олоорой.

A	B	C	D	E
بصم	بصم	بصم	بصم	بصم

3. Үндэсний бичгээр бичсэн хялбар үгсийг уншаад, үгийн сүлжээг кирилээр бөглөөрэй.

Босоогоор:

بصم	بصم	بصم	بصم	بصم	بصم
-----	-----	-----	-----	-----	-----

Хөндлөнгөөр:

بصم	بصم	بصم	بصم	بصم	بصم
-----	-----	-----	-----	-----	-----

4. Дараах тоонуудыг жишээрэй.

١٢	١٣	١٤	١٥	١٦	١٧	١٨	١٩	٢٠	٢١	٢٢	٢٣	٢٤	٢٥	٢٦	٢٧	٢٨	٢٩	٣٠
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

5. Дараах амьтад 12 жилийн хэд дэх амьтад болох тоог үндэсний бичгээр бичээрэй.

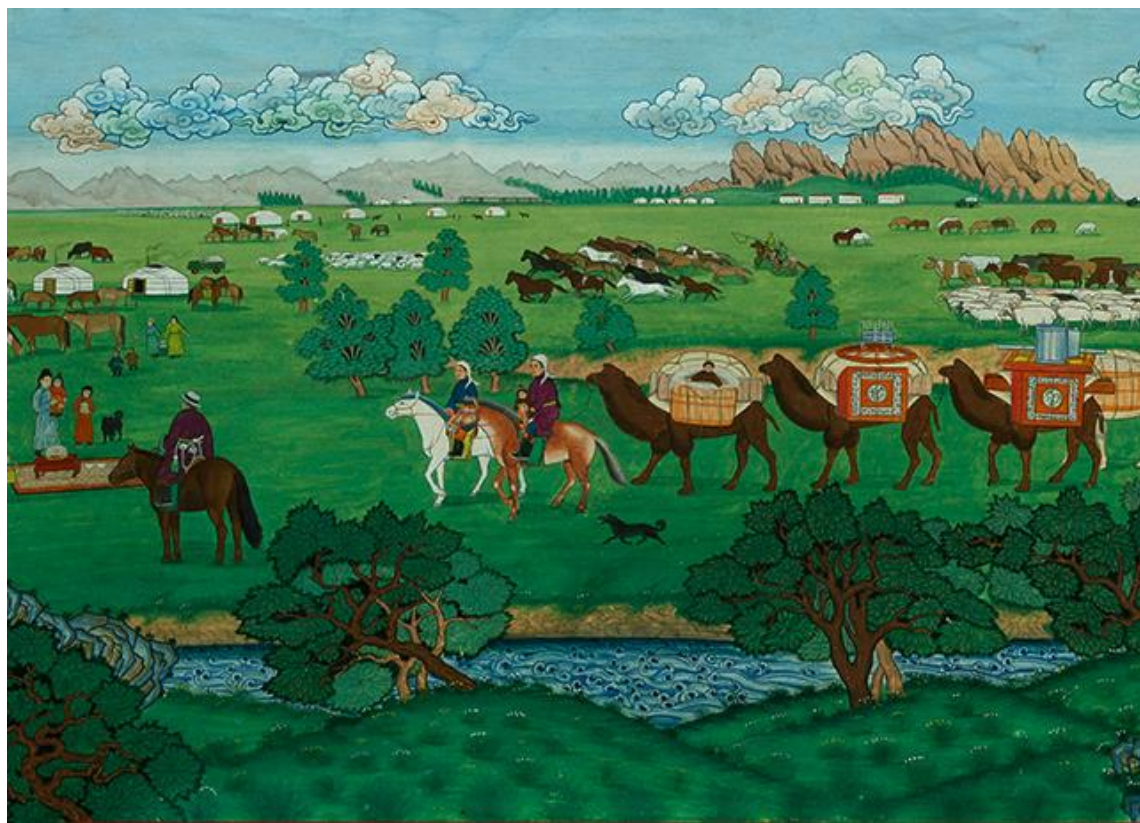

6. Цэгийн оронд олон тооны дагаврыг нөхөж, “Гэрийн ерөөл”-ийг гүйцээн бичээрэй.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

7. Зургаас олон тоотой зүйлийг олж бичээрэй.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

8. Дараах үсэд тохирох нөхцөлийг тэмдэглээрэй. \+ \

	1 -	2 -	3 -	4 -	5 -	6 -	7 -	8 -	9 -	10 -	11 -	12 -	13 -	14 -	15 -	16 -	17 -	18 -	19 -	20 -
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

9. Цэгийн оронд тийн ялгалын нөхцөлийг тохирохыг нөхөж бичээд, шүлгийн мөрүүдийг зөв дараалалд оруулаарай.

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...

10. Галигийг үндэсний бичгээр бичихдээ тийн ялгал+ хамаатуулах нөхцөлийн хамт бичсэн дүрмийг сайн бодоорой.

Арслан-у багатур омуг
 Арслан-даган зохин-а
 Үнэгэн-ү уран арг-а
 Үнэгэн-дэгэн зохин-а

Эртэчи хүү эциг-э-дэгэн тусатаи
 Эртэ босху эдүр-тэгэн тусатаи

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

11. Заахын тийн ялгалын нөхцөл + хамаатуулах нөхцөлийн задлаг хэлбэрийг нийлэг хэлбэр болгон, өгүүлбэрүүдийг үндэсний бичгээр хичээнгүй сайхан бичээрэй.

<p>ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ</p> <p>ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ</p> <p>ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ</p> <p>ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
---	---

12. Үндэсний бичгээр бичсэн өгүүлбэрүүдийг уншаад тийн ялгал+хамаатуулах нөхцөлийг будаарай.

- ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ
- ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ
- ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ
- ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ
- ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ
- ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ
- ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ
- ᠠᠨ ᠰᠢᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ ᠠᠨ